

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Milady Haplové v právní věci žalobců: **ad a) B. H., b) nezl. B. S.**, zastoupen zákonným zástupcem matkou G. M., **c) G. M.**, nar. 18. 10. 1964, zastoupení JUDr. Radomilem Mackem, advokátem se sídlem Lanškroun, Máchova 58, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 30 Az 406/2003 – 35, (30 Az 407/2003 – 23, 30 Az 408/2003 – 22) ze dne 14. 9. 2004,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadli žalobci (dále jen „stěžovatelé“) nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové (usnesením soudu ze dne 13. 4. 2004 byly ke společnému projednání spojeny věci vedené pod sp. zn. 30 Az 406/2003, 30 Az 407/2003 a 30 Az 408/2003, které pak byly nadále vedeny pod sp. zn. 30 Az 406/2003), kterým byly zamítnuty žaloby proti rozhodnutím žalovaného č. j. OAM-7695/VL-11-K04-2001 ze dne 16. 10. 2003, č. j. OAM-5817/VL-09-K02-2003 ze dne 14. 11. 2003 a č. j. OAM-7693/VL-11-K04-2001 ze dne 16. 10. 2003. Rozhodnutími správního orgánu nebyl stěžovatelům ad a), b), c) udělen azyl pro nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“). Zároveň správní orgán rozhodl, že se na stěžovatele

nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona. Soud po přezkoumání uvedených rozhodnutí z hlediska uplatněných námitek v žalobách a dovodil, že stěžovatelům nesvědčily důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 azylového zákona, neboť jimi tvrzené důvody nelze podřadit pod žádný z důvodů pro udělení azylu v tomto ustanovení a neshledal ani důvod pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu. Žalovaný měl podle soudu dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí, dostatečně zjištěn skutkový stav pro posouzení žádostí a řízení před správním orgánem netrpěla žádnými vadami. Soud se ztotožnil i s hodnocením žalovaného, že stěžovatelům nesvědčí překážka vycestování ve smyslu § 91 azylového zákona. Z uvedených důvodů krajský soud v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl žaloby jako nedůvodné.

V podané kasační stížnosti a jejím doplnění ze dne 12. 1. 2005 stěžovatelé napadají rozsudek krajského soudu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Naplnění tohoto důvodu spatřují stěžovatelé ad a) a c) v nesprávném posouzení právní otázky soudem a sice, zda je možno na jejich případ vztáhnout důvod uvedený v § 12 písm. b) azylového zákona, neboť psychický nátlak, který byl na ně v Arménii vyvíjen, přerůstal v ohrožení jejich života a zdraví, byl ze strany arménských státních úřadů trpěn a arménské státní instituce nebyly schopny je před nimi ochránit. Proto lze toto jednání posoudit jako pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Krajský soud nevzal v úvahu nebezpečí, které jim při návratu do Arménie hrozí a spokojil se s hodnocením stavu dodržování lidských práv v Arménii na základě zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA, aniž byla prováděna jakákoli šetření k tvrzením stěžovatelů o porušování lidských práv v zemi jejich původu. Pokud by byla tvrzení stěžovatelů důvodná, byly by naplněny důvody pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu a u stěžovatele ad b) důvody pro udělení azylu podle ust. § 13. S ohledem na uvedené důvody stěžovatelé navrhli Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť v opačném případě, by byli nuceni i s nezletilým synem z ČR vycestovat, což by znamenalo riziko ohrožení života a svobody.

Ze správních spisů jednotlivých stěžovatelů Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel ad a) ve správním řízení v návrhu na zahájení řízení uvedl, že byl několikrát předveden na policejní stanici, kde byl přesvědčován, aby působil na matku ve věci prodeje jejího pozemku, v protokolu o pohovoru navíc uvedl, že při těchto jednáních byl fyzicky napaden, zájemci o pozemek pak matce vyhrožovali, že stěžovatele zabijí, proto s manželkou bydlel u známých a příbuzných a děti zanechal své matce. Problémy započaly v roce 1997, trvaly do poloviny roku 1998, pak se s manželkou skrývali a neměl práci. Letenky do ČR zakoupila matka, která o děti stěžovatele pečuje. V případě návratu do vlasti neví, co by mu hrozilo, ale neví, co by tam dělal. Svá tvrzení nebyl schopen ničím doložit a neprojevil zájem seznámit se s podklady pro rozhodnutí žalovaného. Nezletilý stěžovatel ad b) požádal o azyl prostřednictvím své zákonné zástupkyně stěžovatelky ad c) za účelem sloučení rodiny ve smyslu ust. § 13 zákona o azylu s tím, že se narodil v ČR, kde také od narození pobývá. V případě návratu do Arménie by mu nehrozilo nebezpečí, ale vzhledem k věku se sám vrátit nemůže. Stěžovatelka ad c) ve správním řízení za důvod své žádosti o azyl označila čistě ekonomické důvody tvrzením, že byla bez práce a proto přijela pracovat do ČR, v protokolu o pohovoru rozšířila důvody na problémy svého manžela, v případě návratu do vlasti se obává konfliktu svého manžela s lidmi kvůli nimž odecestoval. Stěžovatelé neměli ve vlasti žádné problémy se státními orgány, nebylo proti nim vedeno trestní stíhání, jiné problémy nebo potíže, které by je vedly k podání žádosti o azyl neuvedli.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové z hlediska naplnění důvodu uplatněného v kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 12 azylového zákona se azyl cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle § 2 odst. 4 téhož zákona se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Nejvyšší správní soud po přezkoumání rozsudku krajského soudu i rozhodnutí správního orgánu, jakož i správního řízení, které mu předcházelo, dospěl k závěru, že není naplněna stížná námitka stěžovatelů ad a) a c), že jsou dány důvody pro udělení azylu na území ČR podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu a u stěžovatele ad b) důvody pro udělení azylu podle ust. § 13 a že žalovaný nepochybil, když rozhodl o neudělení azylu stěžovatelům podle § 12 písm. b) a § 13 azylového zákona. Podle soudu si žalovaný pro rozhodnutí zajistil dostatek důkazů a podkladů, na základě nichž tvrzení stěžovatelů správně vyhodnotil. V dané věci je podle Nejvyššího správního soudu nezbytné vycházet předně z toho, že tvrzení stěžovatelů v průběhu správního řízení nebylo možno podřadit pod žádný z důvodů uvedených v § 12 cit. zákona. Nejvyšší správní soud ze správního spisu a z tvrzení stěžovatelů ad a) a c) v žádosti o azyl, podstatně rozšířených v protokolu o pohovoru zjistil, že bezprostředním důvodem jejich odchodu z vlasti a žádosti o azyl byly problémy se soukromými osobami stěžovatele ad a), které mu měly vyhrožovat, i když z počátku pouze tvrdil, že ho přesvědčovaly, aby naléhal na matku v záležitosti týkající se prodeje jejího pozemku. Šlo tedy o jednání soukromých osob mimo státní struktury, které lze považovat za pronásledování ve smyslu azylového zákona tehdy, je-li možno toto jednání státu připsat v tom smyslu, že je státem podporováno či trpěno, nebo že stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Žádná taková skutečnost však nevyšla ve správním řízení najevo, neboť stěžovatelé nevyhledali pomoc u relevantních státních nebo nevládních institucí. Tudíž nelze uzavřít, že by jednání těchto soukromých osob, kterému byl stěžovatel ad a) vystaven, bylo státem podporováno, trpěno, nebo, že by orgány Arménie nebyly schopny poskytnout adekvátní ochranu. Negativní chování těchto soukromých osob podle zjištění Nejvyššího správního soudu nelze proto přičítat státu. Na uvedeném závěru nemění nic ani tvrzení stěžovatele ad a), že osoby, jež mu vyhrožovaly, musely být ve spojení s policií a že stěžovatelé jsou pronásledováni z důvodu příslušnosti k určité nespecifikované sociální skupině, které bylo poprvé uvedeno až v kasační stížnosti a k nimž soud s odkazem na ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nemohl přihlídnout. Stěžovatelé ad a) a c) tak ve správním řízení úspěšně netvrdili nejen pronásledování, ale ani obavy z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) cit. zákona, protože neprokázali pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu. Za těchto okolností byly dány podmínky pro vydání žalobou napadeného rozhodnutí o tom, že se stěžovatelům azyl podle § 12 azylového zákona neuděluje.

Z dikce ust. § 13 zákona o azylu, že se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 zákona o azylu

za účelem sloučení rodiny, když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu vyplývá, že stěžovateli ad b) nebylo možno tento azyl udělit z důvodu nesplnění podmínek v tomto zákonném ustanovení uvedených, neboť rodinným příslušníkem azylanta není a v řízení o udělení azylu v jeho případě stejně tak jako v případě stěžovatelů ad a), c) nebyl zjištěn důvod pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12.

S ohledem na ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nemohl Nejvyšší správní soud přihlídnout k tvrzení stěžovatelů v kasační stížnosti, že při návratu do Arménie budou ohroženi na životě a na svobodě, protože to netvrdili ani ve správním řízení, kde stěžovatel ad a) uvedl, že o žádné hrozbě v případě návratu do Arménie neví a stěžovatelka ad c) uvedla obavy z konfliktu mezi manželem a soukromými osobami, tedy nikoli ve vztahu ke své vlastní osobě a za stěžovatele ad b) zákonná zástupkyně uvedla, že mu v případě návratu do Arménie nic nehrozí. Protože tyto skutečnosti byly uplatněny poprvé až v kasační stížnosti po vydání napadeného rozhodnutí nelze proto v kasační stížnosti účinně namítat, že se žalovaný ani soud v odůvodnění svých rozhodnutí jimi nezabývaly.

Nejvyšší správní soud na základě shora uvedeného nezjistil naplnění důvodu kasační stížnosti a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

S přihlédnutím k § 78b odst. 1 azylového zákona podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 26. dubna 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

